

Î N C H E I E R E

10 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de către Pretorul sectorului Centru și Pretura sectorului Centru,

la acțiunea în contencios administrativ depusă de către Valeriu Dumitriu împotriva Preturii și Pretorului sectorului Centru, mun. Chișinău cu privire la recunoașterea ilegalității răspunsului nr. D-746/16 din 13 decembrie 2016 și nr. D-236/17 din 17 mai 2017, obligarea examinării cererii din 16 decembrie 2015 și din 28 aprilie 2017,

împotriva deciziei din 28 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a casat hotărârea din 25 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a emis o nouă hotărâre,

constată:

La data de 13 ianuarie 2017 Valeriu Dumitriu a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Preturii și Pretorului sectorului Centru, mun. Chișinău, prin care a solicitat recunoașterea ilegalității răspunsului nr. D-746/16 din 13 decembrie 2016 și obligarea examinării cererii din 16 decembrie 2015 și avizării procesului-verbal de finisare a lucrărilor de construcție, procesului-verbal de recepție finală a obiectivului-drumul de acces din str. Vasile Dokucaev, nr. 1/3, mun. Chișinău.

La data de 16 iunie 2017 Valeriu Dumitriu a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Preturii sectorului Centru, mun. Chișinău, prin care a solicitat recunoașterea ilegalității răspunsului nr. D-236/17 din 17 mai 2017 și obligarea examinării cererii din 28 aprilie 2017.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că conform răspunsului Preturii sectorului Centru mun. Chișinău nr. 497/03-12 din 03.12.2015 a fost informat că, pentru examinarea obiectivului la comisia de recepție și avizarea procesului-verbal de finisare a lucrărilor de construcție și de recepție finală este necesar să corecteze eroarea din procesele-verbale și anume indicarea că proprietarul terenului, pe care-i amplasată construcția, este municipiul Chișinău.

Ca urmare, la 16 decembrie 2015 a depus la Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău cerere, anexând procesele-verbale deja corectate, prin care a solicitat examinarea obiectivului „drum de acces din str. Vasili Dokuceaev, nr. 1/3, mun. Chișinău” la comisia de recepție și avizarea procesului-verbal de finisare a lucrărilor de construcție și de recepție finală, anexând setul de documente conform Regulamentului nr. 285 din 23.05.1996 cu privire la recepția construcțiilor.

Nefiind informat în termen despre examinarea cererii sale, la 24 noiembrie 2016 a depus cerere la Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău, prin care a solicitat să-i comunice și să-i expedieze decizia motivată privind vizarea sau refuzul vizării/semnării proceselor-verbale de recepție finală și proceselor-verbale de finisare a lucrărilor privind construirea drumului de acces din str. Vasili Dokuceaev, mun. Chișinău.

Prin răspunsul nr. D-746/16 din 13 decembrie 2016 a fost informat despre faptul că, pretorul preturii Centru mun. Chișinău și-a creat opinia privind posibilitatea recepției finale a obiectului vizat și o să se expună în cadrul ședinței de totalizare la convocarea ei.

Ulterior, la data de 18 aprilie 2017 în calitate de investitor și președinte al comisiei de recepție, conformându-se dispoziției Primarului general al mun. Chișinău nr. 354-d din 11 aprilie 2017 cu privire la aplicarea prevederilor Regulamentului de recepție a construcțiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 285 din 23.05.1996, cu modificările operate conform anexei nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 1469 din 30.12.2016, prin care s-a stabilit modalitatea recepției finale, de executare a procedurii de coasere, numerotare și sigilare a proceselor-verbale de recepție a construcțiilor, cu excepția celor finanțate din surse bugetare sau extrabugetare, a depus cerere la Primăria mun. Chișinău, solicitând executarea procedurii coaserii, numerotării și sigilării procesului-verbal de recepție finală la terminarea obiectivului „drum de acces din str. V. Dokuceaev, nr. 1/3, mun. Chișinău”, executat în baza autorizației de construire nr. 173 din 13.05.2014.

Prin răspunsul Direcției Autorizări și Disciplină în Construcții a Primăriei mun. Chișinău nr. 52/447 din 26.04.2017 a fost informat că urmează să depună cerere și să prezinte toate actele la Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău, unde se va conveni modul și data examinării obiectivului în teren, de comun acord cu toți participanții la faza de sigilare a proceselor-verbale de recepție la terminarea lucrărilor.

La 28 aprilie 2017 a depus la Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău cerere, anexând procesele-verbale, prin care a indicat investitorul/beneficiarul și proprietarul terenului, precum și toate actele solicitate prin răspunsul Direcției Autorizări și Disciplină în Construcții a Primăriei mun. Chișinău nr. 52/447 din 26.04.2017 și Regulamentul nr. 285 din 23.05.1996 cu privire la recepția construcțiilor, inclusiv și planul geometric elaborat de direcția funciară, avizat corespunzător. Însă, prin răspunsul Preturii sectorului Centru, mun. Chișinău nr. D-236/17 din 17.05.2017 i s-a refuzat recepția finală a obiectivului, motivând că n-a indicat în procesul-verbal de recepție finală clar și separat investitorul și proprietarul, respectiv n-a anexat la cerere planul geometric elaborat de direcția funciară, avizat corespunzător.

Prin încheierea din 27 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centrul s-a conexas cauza în contencios administrativ la acțiunea depusă de către Valeriu Dumitriu împotriva Pretorului sectorului Centru, mun. Chișinău, privind recunoașterea ilegalității răspunsului nr. D-236/17 din 17 mai 2017 și obligarea examinării cererii din 28 aprilie 2017, cu cauza în contencios administrativ, la acțiunea depusă de către Valeriu Dumitriu împotriva Pretorului sectorului Centru, mun. Chișinău, privind recunoașterea ilegalității răspunsului nr. D-746/16 din 13 decembrie 2016 și obligarea examinării cererii din 16 decembrie 2015 și să avizeze procesul-verbal de finisare a lucrărilor de construcție, procesul-verbal de recepție finală a obiectivului „drum de acces din str. Vasile Dokuceaev, nr. 1/3, mun. Chișinău.” (f.d. 58-59, vol. I)

Prin hotărârea din 25 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a respins acțiunea depusă de către Valeriu Dumitriu împotriva Preturii și Pretorului sectorului Centru, mun. Chișinău cu privire la recunoașterea ilegalității răspunsului nr. D-746/16 din 13.12.2016, obligarea examinării cererii din 16.12.2015 și avizării procesului-verbal de finisare a lucrărilor de construire, procesului-verbal de recepție finală a obiectivului „drum de acces din str. Vasile Dokuceaev, nr. 1/3, mun. Chișinău”, recunoașterea ilegală a răspunsului Preturii sectorului Centru, mun. Chișinău nr. D-236/17 din 17.05.2017, obligarea examinării cererii din 28 aprilie 2017 ca fiind neîntemeiată. (f.d. 179, 185-188, vol. I)

La data de 06 martie 2020, cu respectarea termenului prevăzut la articolul 232 din Codul administrativ, Valeriu Dumitriu a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 25 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, iar la data de 14 aprilie 2020 a depus motivarea apelului.

Prin decizia din 28 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a casat integral hotărârea din 25 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

S-a emis o nouă decizie cu privire la respingerea acțiunii înaintată de către Valeriu Dumitriu împotriva Preturii și Pretorului sectorului Centru, mun. Chișinău privind recunoașterea ilegalității răspunsului nr. D-746/16 din 13 decembrie 2016 ca fiind neîntemeiată.

S-a declarat inadmisibilă pretenția cu privire la obligarea examinării cererii din 16 decembrie 2015.

S-a admis acțiunea înaintată de către Valeriu Dumitriu împotriva Preturii sectorului Centru, mun. Chișinău cu privire la recunoașterea ilegalității răspunsului nr. D-236/17 din 17 mai 2017 și obligarea examinării cererii din 28 aprilie 2017.

S-a anulat răspunsul Preturii sectorului Centru, mun. Chișinău nr. D-236/17 din 17 mai 2017.

S-a obligat Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău de a examina cererea depusă de către Valeriu Dumitriu la data de 28 aprilie 2017. (f.d. 6-7, 8-24, vol. III)

În susținerea concluziei sale instanța de apel a constatat că, raportând prevederile Regulamentului de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 285 din 23.05.1996 și a dispoziției Primarului General nr. 354-d din 11.04.2017 cu privire la aplicarea prevederilor Regulamentului de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 285 din 23.05.1996, instanța de fond neîntemeiat a respins pretențiile lui Valeriu Dumitriu privind recunoașterea ilegalității răspunsului nr. D-

236/17 din 17 mai 2017 și obligarea examinării cererii din 28 aprilie 2017, ori materialele cauzei atestă că, prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 51/11-63 din 11 iulie 2006 „Cu privire la construirea unui drum de acces pe str. V. Dokuceaev”, s-a decis permiterea construirii unui drum de acces pe terenul cu suprafața de 106 m.p. din str. V. Dokuceaev, spre proprietatea lui Valeriu Dumitriu; prin certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 492i/12 din 04 septembrie 2012 s-a autorizat elaborarea documentației de proiectare pentru construirea unui drum de acces spre imobilul din str. V. Dokuceaev, nr. 1/3, mun. Chișinău, beneficiarului Valeriu Dumitriu. Prin autorizația de construire nr. 173 din 13.05.2014 s-a autorizat executarea lucrărilor de construire a unui drum de acces spre imobilul situat în mun. Chișinău, str. V. Dokuceaev, nr. 1/3, iar la 28 aprilie 2017 Valeriu Dumitriu la cererea depusă a anexat toate actele necesare, inclusiv și procesul-verbal de recepție finală din 29.03.2017, indicând clar investitorul Valeriu Dumitriu și proprietarul Primăria mun. Chișinău, anexând și planul geometric elaborat de Direcția Funciară, avizat în modul corespunzător.

Referitor la pretenția formulată de către Valeriu Dumitriu împotriva Preturii și Pretorului sectorului Centru, mun. Chișinău privind recunoașterea ilegalității răspunsului nr. D-746/16 din 13 decembrie 2016, instanța de apel a constatat că este neîntemeiată, ori prin răspunsul contestat Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău l-a informat pe Valeriu Dumitriu, că cererea din 24 noiembrie 2016, prin care s-a solicitat comunicarea și expedierea deciziei motivate privind vizarea sau refuzul vizării/semnării procesului-verbal de recepție finală și procesului-verbal de finisare a lucrărilor, privind construirea drumului de acces din strada Vasile Dokuceaev, mun. Chișinău, va fi examinată de către Pretorul sectorului Centru, în cadrul ședinței de totalizare la convocarea ei. Răspunsul este unul informativ, iar instanța nu poate aprecia conținutul unui răspuns la contestație oferit de autoritatea publică unei persoane fizice și/sau juridice, deoarece contestatarul nu poate pretinde ca răspunsul la contestație să fie dat propriei sale formulări sau într-un anumit sens, după dorința personală, ori stabilirea răspunsului este atributul exclusiv al autorității emitente.

Cu privire la pretenția formulată de către Valeriu Dumitriu privind obligarea Preturii și Pretorului sectorului Centru, mun. Chișinău de a examina cererea din 16 decembrie 2015, instanța de apel a reținut că urmează a fi declarată inadmisibilă, ori Valeriu Dumitriu a omis termenul de contestare. În speță, deși Valeriu Dumitriu s-a adresat la 16 decembrie 2015 către Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău, cu o cerere, prin care a solicitat examinarea și avizarea proceselor-verbale de recepție la finisarea lucrărilor și proceselor-verbale de recepție finală, privind construirea unui drum de acces din str. Vasile Dokuceaev, nr. 1/3, mun. Chișinău, mizând pe faptul că nu a primit răspuns la cererea dată, abia la 13 ianuarie 2017, peste termenul stabilit la art. 17 alin. (1) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10.02.2000 (în vigoare la momentul depunerii cererii), s-a adresat cu acțiune în instanța de judecată împotriva Preturii și Pretorului sectorului Centru, mun. Chișinău, privind obligarea examinării cererii din 16 decembrie 2015, nesolicitând repunerea în termen.

La data de 21 mai 2021 Pretorul sectorului Centru și Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău au depus cerere de recurs nemotivat, iar la 30 iulie 2021 recurs motivat împotriva deciziei din 28 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei atacate cu emiterea uni noi decizii,

prin care să fie respinsă acțiunea depusă de către Valeriu Dumitriu privind recunoașterea ilegalității răspunsului nr. D-236/17 din 17 mai 2017 și obligarea examinării cererii depusă de către Valeriu Dumitriu la 28 aprilie 2017. În rest, decizia Curții de Apel Chișinău să rămână fără modificări.

În motivarea recursului, recurenții au indicat că decizia instanței de apel este ilegală. Consideră că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor circumstanțelor cauzei.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța constată că se încadrează în prevederile articolului 245 din Codul administrativ.

În conformitate cu articolul 245 alin.(1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 28 aprilie 2021.

La data de 21 mai 2021 Pretorul sectorului Centru și Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău au depus recurs nemotivat. (f.d. 26-27, vol. III)

Decizia motivată a fost notificată Pretorului sectorului Centru și Preturii sectorului Centru, mun. Chișinău la data de 08 iulie 2021, fapt ce se confirmă prin avizele de recepție a scrisorii recomandate anexate la materialele cauzei nr. DS8001941167AS, DS8001941169AS. (f.d. 31, 32, vol. III)

Pretorul sectorului Centru și Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău au depus recurs motivat la data de 30 iulie 2021, fiind respectat termenul instituit de legiuitor în art. 245 din Codul administrativ.

La data de 18 august 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Valeriu Dumitriu copia recursului motivat declarat de către Pretorul sectorului Centru și Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău. (f.d. 42, vol. III)

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de către Pretorul sectorului Centru și Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudential, că sintagma „în special” denotă

caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara

inadmisibil recursul depus de către Pretorul sectorului Centru și Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de către Pretorul sectorului Centru și Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh